

กรอบเนื้อหาข่าวความรุนแรง
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย

Media Framing of News Regarding
the Violence and Conflict in the Southern
Border Provinces of Thailand

ดวงกมล เทวพิทักษ์*

Duangkamal Tawapitak*

*นักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

*Students in the doctoral program, Faculty of Communication Arts,
Dhurakij Pundit university

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการวางกรอบเนื้อหาข่าวของสื่อเพื่อเพื่อสะท้อนภาพความรุนแรงจากความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางกรอบเนื้อหาข่าวของสื่อรวมทั้งประมวลทัศนคติของผู้มีส่วนได้เสียและเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เพื่อค้นหารูปแบบลักษณะการวางกรอบเนื้อหาข่าวในเชิงสร้างสรรค์เหมาะสมกับสังคมไทย โดยจะวิเคราะห์กรอบข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน เว็บไซต์ศูนย์ข่าวอิศราและสำนักข่าวอามานตามแนวทางของ Robert Entman ใน 7 เหตุการณ์ระหว่างปี พ.ศ. 2547 -2552 คือ ปล้นปืนกองพันพัฒนาที่ 4 จับกุมคนร้ายในมัสยิดกรือเซะ สลายการชุมนุมที่อำเภอตากใบจับทหารนาวิกโยธินเป็นตัวประกันระเบิดกลางเมืองหาดใหญ่ ยิงผู้โดยสารรถตู้สาย เบตง-หาดใหญ่และยิงครูทองแก้ว นอกจากนี้จะสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทำหน้าที่นายประจักษ์ข่าวสาร จำนวน 12 คน ผู้มีส่วนได้เสียและเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ จำนวน 35 คน ผลการศึกษาพบว่าสื่อต่างประเทศกันจะวางกรอบเนื้อหาข่าวความรุนแรงต่างกัน โดยหนังสือพิมพ์ใช้กรอบในบทบาทหน้าที่เพื่อยืนยันเหตุการณ์และวางกรอบไปในทิศทางเรื่องราวทางการเมืองระหว่างรัฐกับกลุ่มต่อต้านเป็นหลัก ซึ่งช่วงแรกนิยามเป็นกลุ่มก่อการร้ายแบ่งดินแดน ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นกรอบการก่อความไม่สงบตามนโยบายทางการเมือง ซึ่งพบกรอบผ่านการใช้คำสำคัญในการพาดหัวข่าวและการทำซ้ำ ขณะที่สื่อเว็บไซต์วางกรอบในบทบาทเสนอทางแก้ไขปัญหาไปในทิศทางของมนุษยธรรมและสันติภาพเป็นกรอบหลัก กรอบข่าวของสื่อได้ทำหน้าที่ตามแนวทางที่ Entman ได้กล่าวไว้ สื่อสิ่งพิมพ์ใช้กรอบเพื่อทำหน้าที่ในการอธิบายเหตุการณ์ต่อสังคมโดยมีผู้นำทางการเมืองและชนชั้นปกครองเป็นผู้ตีความและกำหนดกรอบเป็นไปตามแนวคิด Cascade Model ของ Entman ขณะที่สื่อเว็บไซต์วางกรอบเพื่อนำเสนอทางออกให้กับสังคมเป็นหลักโดยปฏิเสธแนวคิดของ Entman ที่เชื่อว่าเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญผู้นำทางการเมืองและชนชั้นปกครองจะเป็นผู้กำหนดทิศทางการทำความเข้าใจกับสังคมผ่านการวางกรอบข่าวของสื่อเนื่องจากพบการวางกรอบที่เกิดขึ้นจาก Policy Agenda Setting น้อยมาก ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าวมากที่สุดคือปัจจัยด้านองค์กรสื่อและปัจจัยด้านการเมือง ส่วนแนวทางการเสนอกรอบเนื้อหาข่าวในเชิงสร้างสรรค์ไม่มีสูตรตายตัวควรรายงานข่าวแบบสื่อสันติภาพและทำข่าวในเชิงลึกยึดมั่นจรรยาบรรณวิชาชีพและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

คำสำคัญ : กรอบข่าว ความรุนแรง ความขัดแย้ง จังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

The Objective of this study is to examine the media framing and factors affecting news framing regarding the violence and conflict situation in the southern border provinces of Thailand. The study also examines stakeholders' suggestions of how to frame the news moreb constructively and appropriately in Thailand's context. This study used Robert Entman's method in analyzing news framing. The mainstream media, namely Matichon and Thai Rath newspapers, and the alternative media, such as Isra and Aman news agency websites, were chosen as samples for content analysis. Seven southern conflict incidents during 2004-2009 were selected for analyzing news framing, namely, the gun robbery at Battalion IV; the arrest of the KrueSe mosque; the dispersion of muslim's demonstration at Tak Bai; the Marines as hostages; the bombs in Hat Yai; the shooting of Yala-Hat Yai passengers and the killing of pregnant teacher by a disguised soldiers. The study also conducted in-depth interviews with 12 media news gatekeepers and 36 stakeholders concerning southern conflict situation. The results showed that different types of media shaped news con flict content differently. The newspaper told the stories and placed the news frame in the direction of political conflict between state and opposition groups, which initially as were called terrorist groups and separatist movements. However, the opposition groups later were called the insurgency. Which are eliminated through the use of keywords in the headline and repeat. The Newspaper explain the events to serve the society by political leaders and elites are interpreted according to the concept and framework of the Cascade Model by Entman. While the website is rejected the rim Entman believes that when an event is political leaders and elites will determine the direction of the understanding of society through the framework's news. because the new media framing of the Policy Agenda Setting rare. The website framed the southernconflict incidents emphasising solution to the problem by putting the frame in the direction of humanity and peace. The most influential factor of presenting news is the media corporate structure and political policy. Finally, there is no fixed format for a constructive approach to the news framing. The media must adhere to professional ethics and social responsibility.

Keywords : Media Framing , the Violence, Conflict, The Southern Border Provinces of Thailand

บทนำ

เป็นเวลามากกว่า 8 ปีที่คนในสังคมได้รับรู้ถึงเหตุการณ์ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยผ่านสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง นับจากวันที่ 4 มกราคม 2547 ถึง 18 เมษายน 2555 มีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้รวม 12,856 ครั้ง เป็นเหตุการณ์ด้านความมั่นคง 7,498 ครั้ง ผู้เสียชีวิตรวม 3,124 คน ผู้ได้รับบาดเจ็บรวม 7,815 คน (ที่มา: ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจชายแดนภาคใต้ ปี 2555) แม้วันนี้ตัวเลขทางสถิติจะมีจำนวนการก่อเหตุลดลง แต่ความรุนแรงยังคงมีอยู่และไม่มีแนวโน้มที่จะยุติได้ในเวลาอันใกล้ ปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยจึงยังเป็นวาระสำคัญของชาติ สื่อมวลชนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเลือกเหตุการณ์สำคัญนำมาสู่การรับรู้ของคนในสังคม แต่การรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของสื่อมวลชนได้ส่งผลกระทบต่อ การแก้ไขปัญหในพื้นที่ กฤษณะ วัชรเทศ (2552) พบว่าสื่อกับขบวนการก่อความไม่สงบมีลักษณะการพึ่งพากัน อาจตั้งใจหรือไม่ตั้งใจแต่สื่อก็ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างสถานการณ์สร้างความหวาดกลัวให้กับประชาชน นูรอรอน ทับเที่ยง (2550) สำรวจทัศนคติของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนบกพร่อง การสะท้อนภาพความไม่สงบของสื่อส่งผลกระทบต่อคนในพื้นที่ วัลักษณ์กมล จ่างกมล (2550) ระบุว่า การรายงานข่าวของสื่อมีแนวโน้มไปในทิศทาง การสร้างความขัดแย้ง มีลักษณะสื่อสงคราม (War Journalism) ซึ่งเป็นผลมาจากการยึดติดกับการประเมินคุณค่าความเป็นข่าวตามทฤษฎีวารสารศาสตร์ที่ให้น้ำหนักกับความขัดแย้งเป็นสำคัญ และได้เสนอแนะว่าองค์กรสื่อควรต้องรื้อ

กรอบแนวคิดหรือแนวทางการนำเสนอข่าวใหม่ สื่อกลายเป็นจำเลยของสังคมเมื่อถูกกล่าวหาว่ามีส่วนในการสร้างกระแสปลุกเร้าเหยียดชน สร้างการรับรู้ทำให้เกิดความขัดแย้ง ความรุนแรง (พีระ จิรโสภณ, 2551 : 16) ไปจนถึงการเป็นแนวร่วมมูมกลับถูกใช้เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนทางยุทธศาสตร์ด้านการเมืองให้กับกลุ่มผู้ก่อเหตุเพื่อการต่อรองเรียกร้องกับรัฐบาล จากที่กล่าวมาสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการนำเสนอข่าวความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของสื่อมวลชนไทยว่ามีผลกระทบค่อนข้างมากกับสังคมและอาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทุกวันนี้ยังคงมีการตั้งคำถามกับสื่อว่าแต่ละองค์กรเสนอข่าวความรุนแรงอย่างไรและเกิดข้อสงสัยว่าในเหตุการณ์ความจริงเดียวกันสื่อแต่ละองค์กรมีการนำเสนอความจริงซึ่งมีผลต่อการรับรู้ของคนในสังคมแตกต่างกันหรือไม่

Maxwell McCombs (2004 :86-87) กล่าวถึงการที่สื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของคนในสังคมว่าเป็นแนวคิดที่เดียวกับการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting) โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ โดยระดับแรก สื่อจะชี้ให้เห็นความสำคัญของประเด็นที่เกิดขึ้น คล้ายนายทวารคอยกั้นกรง ควคุมข่าวสาร (Gatekeeper) ด้วยการเลือกประเด็นใดออกจากระเด็นหนึ่งทำให้ผู้รับสารตระหนักถึงประเด็นที่สื่อเลือกมานำเสนอ ส่วนการรับรู้ในลำดับขั้นตอนต่อไปหรือระดับสองของการกำหนดวาระข่าวสาร คือ การกำหนดกรอบการรับรู้ (Frame Setting) ซึ่งเป็นความสามารถของสื่อในการวาดภาพในสมองมนุษย์เพื่อตีความหรือทำความเข้าใจกับประเด็นข่าวสาร เป็นกระบวนการที่อธิบายถึงขั้นตอนว่า เมื่อสื่อเลือกประเด็นให้กับสาธารณะแล้วประเด็นสำคัญเหล่านั้นถูก

สื่อรายงานไปอย่างไร เน้นแง่มุมใด Robert Entman (1993 : 52) ระบุว่ากรอบคือการเลือกความจริงบางแง่มุมถูกทำให้โดดเด่นขึ้นภายในวาทกรรมของการสื่อสาร สามารถศึกษาได้จากรูปแบบกระบวนการเล่าเรื่อง วิเคราะห์แก่นเรื่อง (Theme) การวางกรอบข่าวของสื่อถูกศึกษาเพื่อทำความเข้าใจอิทธิพลของสื่อกับมิติทางด้านสังคมหรือความรุนแรงที่เกิดจากความขัดแย้งมาโดยต่อเนื่องเพราะเป็นกุญแจสำคัญในการทำความเข้าใจกับความหมายของเรื่องราวในแต่ละยุคสมัยของสังคม นับตั้งแต่ปี ค.ศ.2004 สมาคมวิชาชีพและนักวิชาการด้านการสื่อสารได้ตระหนักและให้ความสนใจไปที่บทบาทของการบรรณาธิการในการวางกรอบความคิดและการรับรู้ของสื่อ (Stanley J Baran และ Dennis K Davis , 2006 : 1-2) ขณะที่ในประเทศไทยยังไม่มีผู้ศึกษาปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการศึกษากระบวนการวางกรอบเนื้อหาข่าวของสื่อมาก่อน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วิเคราะห์กรอบในการนำเสนอข่าวความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของสื่อในสังคมไทยว่ามีลักษณะอย่างไร รวมทั้งวิเคราะห์ว่าสื่อที่มีโครงสร้างและลักษณะองค์กรที่ต่างกัน มีวิธีวางกรอบเนื้อหาข่าวต่างกันหรือไม่ อย่างไร
2. ตรวจสอบเพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางกรอบเนื้อหาข่าวของสื่อ
3. ประมวลผลความเห็นเพื่อค้นหารูปแบบและลักษณะการวางกรอบเนื้อหาข่าวความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในเชิงสร้างสรรค์เหมาะสมกับบริบทสังคมไทยเพื่อเป็นการส่งเสริมบทบาทสื่อที่มีคุณค่าทางวิชาชีพและรับผิดชอบต่อสังคม

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

1. แนวคิดเรื่องกรอบ งานวิจัยนี้จะใช้แนวทางการศึกษาของ Robert Entman (1993) เป็นหลัก โดยนิยามความหมายคำว่า กรอบ คือความจริงบางแง่มุมของประเด็นซึ่งถูกเลือกมาทำให้โดดเด่น สังเกตง่าย น่าจดจำในสายตาผู้รับสารผ่านกระบวนการเล่าเรื่องเพื่อทำให้เห็นถึงความสำคัญหรือความน่าสนใจของประเด็นนั้น พิจารณาได้จากการกำหนดที่แก่นเรื่องและกลวิธีในเรื่องรูปแบบ ได้แก่ การจัดระเบียบความสำคัญของข้อมูล รูปแบบการจัดวางการพาดหัวข่าว ความน่า ยกคำพูดมาเน้น ทำซ้ำ การใช้สัญลักษณ์ที่คุ้นเคย การกลบความสำคัญของมุมมองอื่น กรอบมีหน้าที่ในการกำหนดการรับรู้ของผู้รับสาร สามารถแบ่งตามบทบาทหน้าที่เป็น 4 ประเภท ได้แก่การนิยามเหตุการณ์ การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ประเมินทางจริยธรรมตลอดจนแนะแนวทางออกของปัญหาเหล่านั้น Maxwell McCombs & Donald Shaw (1972 : 176-185) อธิบายว่าการกำหนดกรอบของสื่อมวลชนไม่เพียงทำให้ประเด็นข่าวสารโดดเด่นและอยู่ในความสนใจของคนในสังคม แต่ยังช่วยให้สื่อสามารถกำหนดความหมายหรือทิศทางของเหตุการณ์ต่อสังคมด้วย Entman (1993:53) เชื่อว่าในแต่ละคนจะมีกรอบที่ถูกกำหนดไว้ในใจเก็บไว้อยู่แล้วเป็นโครงสร้างภายในใจ (Schemata) ของแต่ละคนที่ใช้เป็นคู่มือในการประมวลผลความคิด การตีความเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งมาจากการรับรู้ข้อมูลรวมทั้งอิทธิพลจากการวางกรอบของสื่อผ่านกระบวนการจัดระเบียบ ทั้งนี้เมื่อมีเหตุการณ์สำคัญการตีความของผู้นำทางการเมืองจะอยู่เบื้องหลังการตอบโต้และนำสังคมไปสู่ความเข้าใจตามการโฆษณาชวนเชื่อของผู้นำทางการเมืองโดยดำเนิน

ยุทธศาสตร์ผ่านการกำหนดกรอบข่าวสารของสื่อมวลชน การกำหนดกรอบในการสื่อสารทางการเมืองจึงมีลักษณะลดหลั่นไหลลงมาจากชนชั้นปกครอง รัฐสภาไปสู่สื่อมวลชนและประชาชนตามแบบจำลอง Cascade Model

2. แนวคิดเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าวของสื่อ ผลการศึกษาทางด้านการสื่อสารจำนวนมากในปัจจุบันทำให้เชื่อได้ว่าสื่อมวลชนแต่ละประเภทอาจวางกรอบหรือบรรจุชุดความเข้าใจในข่าวความขัดแย้งแตกต่างกันตามปัจจัย ด้านองค์กร ได้แก่ ความเป็นเจ้าของสื่อ ปัจจัยด้านวิชาชีพ ได้แก่ จรรยาบรรณ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่น ธุรกิจหรือ การตลาด ปัจจัยด้านการเมือง กฎหมาย สังคม วัฒนธรรม กลุ่มผู้อ่าน ปัจจัยทางเทคโนโลยี (พีระ จิโรธภณ, 2551 : 15) ประวัติศาสตร์ การเข้าถึงข้อมูลแหล่งข่าว รวมทั้งการรับรู้ ทัศนคติและภาพในสมองเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ของตัวผู้สื่อข่าวอุดมการณ์ ความสนใจและความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งเป็นตัวตนของสื่อเอง (นันทพร ผลอนันต์, 2547: 118-165, Scheufele 1999, Werder & Golan 2002 อ้างถึงใน Galina Bannavong:9) Dietram A. Scheufele (1999: 109) ได้ศึกษาการวางกรอบข่าวของสื่อพบว่า มี 5 ปัจจัยที่อาจมีอิทธิพลต่อการวางกรอบเนื้อหาข่าวของสื่อ ได้แก่ ขนบธรรมเนียม ประเพณีของสังคม แรงกดดันจากองค์กรสื่อ แรงกดดันจากกลุ่มชนชั้นต่าง ๆ จรรยาบรรณและมาตรฐานทางวิชาชีพ รวมทั้งจุดยืนทางการเมืองของตัวผู้สื่อข่าวเอง

3. แนวคิดเรื่องการนำเสนอข่าวความรุนแรง ในปี พ.ศ. 2552 สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยได้จัดทำคู่มือรายงานข่าวในสถานการณ์ความขัดแย้งขึ้น โดยได้เสนอว่าผู้สื่อข่าวควรมองเหตุการณ์ความ

รุนแรงจากความขัดแย้งอย่างพินิจพิเคราะห์มากกว่าเป็นตัวแสดงหรือเป็นผู้จัดการในฉากแห่งสถานการณ์ความขัดแย้ง โดยให้ยึดมั่นมาตรฐานจริยธรรม จรรยาบรรณสื่อและความรับผิดชอบของวิชาชีพ ควบคุมค่านิยมและอคติส่วนบุคคลในการนำเสนอข่าว และเชื่อว่าหากสื่อนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนมากเท่าที่จะหาได้และไม่ลำเอียงเข้าข้างใคร กระตุ้นการแก้ไขความขัดแย้งจะสามารถทำให้ความขัดแย้งลดลงที่สำคัญสื่อต้องมีบทบาทในการกำหนดกรอบของการสื่อสารความขัดแย้งเสียใหม่เพื่อผ่อนคลายความเครียดในประเด็นเดิมๆ ค้นหาความจริง ความคิดเห็นและมุมมองใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับความขัดแย้ง ความเคลื่อนไหวของบุคคลที่พยายามแก้ไขความขัดแย้งเพื่อให้เจอทางออกของสังคม ยึดเอาสันติภาพเป็นเป้าหมายในการทำงาน โดยการรายงานข่าวเพื่อสันติภาพในความหมายของสมาคมวิชาชีพนั้นหมายถึงสื่อมวลชนต้องข้ามพ้นการตอบคำถาม 5W1H ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไปและอย่างไร ตามหลักวารสารแบบดั้งเดิม ด้วยการเพิ่ม S (Solution) คือทางออกของปัญหาและเพิ่ม C (Common ground) หรือจุดร่วมทางความคิดเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เป็นต้นเหตุของความรุนแรง (สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2552 : 54-62)

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ดำเนินการวิจัยด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อศึกษาการวางกรอบข่าวและการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อศึกษาการวางกรอบข่าวเพื่อตอบใจที่ว่าสื่อวางกรอบเนื้อหาข่าวเพื่อสะท้อนภาพเหตุการณ์ความรุนแรงจากความขัดแย้งในจังหวัดชายแดน

ภาคใดอย่างไร สื่อที่มีลักษณะพื้นฐานองค์กรแตกต่างกันจะมีการวางกรอบเนื้อหาข่าวเหมือนหรือต่างกันอย่างไร จะศึกษาจากหนังสือพิมพ์และเว็บไซต์ที่มีการนำเสนอข่าวความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มาจากองค์กรสื่อซึ่งมีลักษณะพื้นฐานโครงสร้างองค์กรแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ สื่อกระแสหลักประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน กับสื่อใหม่ประเภทเว็บไซต์ โดยเลือกศึกษาเว็บไซต์ใต้ข่าวภาคใต้ สถาบันศิราซึ่งสมาคมนักข่าวและนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยได้ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2548 กับเว็บไซต์สำนักข่าวอามาน ซึ่งก่อตั้งในปี พ.ศ. 2552 โดยกลุ่มนักข่าวท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี แต่เนื่องจากเหตุการณ์ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบันมีจำนวนมากและเพื่อให้เห็นวิวัฒนาการของความรุนแรงจึงเลือกศึกษาจากเฉพาะเหตุการณ์ที่มีความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินมากหรือกระทบจิตใจประชาชนอย่างรุนแรง จำนวน 7 เหตุการณ์ ได้แก่ 1.) การปล้นปืนกองพันพัฒนาที่ 4 ค่ายกรมหลวงสงขลานครินทร์จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 2.) การโจมตีฐานตำรวจ-ทหารและติดตามจับกุมคนร้ายเข้าไปในมัสยิดกรือเซะ จังหวัดปัตตานี เมื่อ 28 เมษายน 2547 3.) การสลายการชุมนุมหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส เมื่อ 25 ตุลาคม 2547 4.) เหตุกราดยิงร้านน้ำชาและจับทหารนาวิกโยธินเป็นตัวประกันที่บ้านตันหยงลิมอ จังหวัดนราธิวาส เมื่อ 21 กันยายน 2548 5.) เหตุระเบิดหลายจุดกลางเมืองหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อ 16 กันยายน 2549 6.) เหตุจู่โจมผู้โดยสารรถตู้

สาย เบตง-หาดใหญ่ ที่จังหวัดยะลา เมื่อ 14 มี.ค. 2550 7.) คนร้ายแต่งกายเลียนแบบเจ้าหน้าที่กราดยิงครูท้องแก่เสียชีวิต ที่จังหวัดนราธิวาส เมื่อ 2 มิถุนายน 2552

ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อตอบปัญหาวิจัยว่าปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการวางกรอบข่าวของแต่ละองค์กรสื่อจะสัมภาษณ์กลุ่มนายประจักษ์ข่าวสาร ได้แก่ บรรณาธิการผู้สื่อข่าว และ เว็บมาสเตอร์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน เว็บไซต์อีศราและสำนักข่าวอามาน จำนวน 12 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อตอบปัญหาการวิจัยว่ากรอบข่าวความรุนแรงในเชิงสร้างสรรค์ควรเป็นอย่างไร จะเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียจากเหตุการณ์ความรุนแรง (Stakeholders) ประกอบด้วย กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มนักวิชาการสาขาต่างๆ ที่ศึกษาค้นคว้าและม้องคค์ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการรายงานข่าวความรุนแรงจากความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มสมาคมวิชาชีพ กลุ่มผู้นำชุมชนและผู้นำความคิดเห็นในพื้นที่ และกลุ่มประชาชนสาขาอาชีพต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 35 คน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่าสื่อมีการใช้คำสำคัญในการพาดหัวข่าว การนำเสนอข่าวในแง่มุมทิศทางซ้ำๆ การเล่าเรื่องให้สามารถติดตามไปในทิศทางต่าง ๆ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเป็นการวางกรอบเนื้อหาข่าวตามแนวทางการศึกษาของ Entman ที่กล่าวว่าเป็นการทำบางแง่มุมให้โดดเด่นในวาทกรรมการสื่อสารซึ่ง พบว่าการวางกรอบของสื่อหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้วางกรอบเนื้อหาข่าวเพื่ออธิบายความรุนแรงใน

จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปในทิศทางของการบอกเล่าเหตุการณ์ทางการเมืองในลักษณะของการต่อสู้ระหว่างรัฐกับผู้ต่อต้านซึ่งเป็นขบวนการก่อการร้ายที่มีความประสงค์แบ่งแยกดินแดนในช่วงแรก ต่อมาได้เปลี่ยนกรอบเป็นการก่อความไม่สงบ ทั้งนี้การวางกรอบของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในช่วงแรกเหตุการณ์ปล้นปืนฯ ใช้กรอบการปล้นปืนแย่งรัฐของขบวนการก่อการร้ายในการทำความเข้าใจกับสังคม ช่วงที่สองคือการประลองกำลังระหว่างรัฐกับผู้ต่อต้านซึ่ง ได้แก่ กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ โดย ในการจับกุมคนร้ายในมัสยิดกรือเซะวางกรอบในลักษณะรัฐเป็นฝ่ายมีศักยภาพเหนือกว่า การจับกุมนาวิกโยธินเป็นตัวประกันและการวางระเบิดหาดใหญ่ สะท้อนให้เห็นศักยภาพของกลุ่มต่อต้านรัฐและช่วงสุดท้ายเป็นกรอบในการดิสเครดิตหรือลดความน่าเชื่อถือของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบทั้งในเหตุการณ์ยิงผู้โดยสารรถตู้สาย เบตง-หาดใหญ่ และเหตุการณ์ยิงครูท้องแก่ ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนได้วางกรอบไปในทิศทางของการนิยามเหตุการณ์โดยชี้ให้ตระหนักถึงความรุนแรงของการต่อสู้ทางการเมืองระหว่างรัฐกับกลุ่มก่อการร้ายแบ่งแยกดินแดน ช่วงแรกในเหตุการณ์ปล้นปืนฯ มติชนวางกรอบไปในทิศทางของการคืนชีพของกลุ่มก่อการร้ายแบ่งแยกดินแดน ต่อมาเหตุการณ์จับกุมคนร้ายบุกสถานที่ราชการภายในมัสยิดกรือเซะ มติชนได้วางกรอบทักสินสยบกลุ่มแบ่งดินแดน ต่อมาเมื่อเกิดเหตุการณ์สลายการชุมนุมที่ อ.ตากใบ มติชนนำเสนอข่าวไปในทิศทางกาพิพากษาการใช้ความรุนแรงของรัฐ หลังเหตุการณ์จับนาวิกโยธินเป็นตัวประกัน การวางระเบิดภายใน อ. หาดใหญ่ จ.สงขลา และเหตุการณ์ยิงครูท้องแก่มติชนได้วางกรอบไปในทิศทางของสันติภาพและการ

แสวงหาหนทางแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นเป็นหลัก

ขณะที่ศูนย์ข่าวอิศรา ได้ะข่าวภาคใต้ได้วางกรอบอธิบายความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปในทิศทางของการสร้างพลังเชื่อมร้อยผู้คนเพื่อหาหนทางแก้ไขปัญหาโดยใช้กรอบของมนุษยธรรมและความสงบสุขเป็นกรอบหลัก ซึ่งคล้ายกับสำนักข่าวอาแมนที่วางกรอบไปในทิศทางเพื่อแสวงหาหนทางในการแก้ไขปัญหความรุนแรงจากความขัดแย้งระหว่างรัฐกับชาวมลายูมุสลิม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ต้องการแบ่งแยกดินแดนจากรัฐไทย โดยใช้กรอบมนุษยธรรมและสันติภาพ ความสงบสุขเป็นกรอบหลัก

ส่วนการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าวความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่าปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การสื่อมีอิทธิพลมากที่สุด ส่วนปัจจัยด้านเทคนิคคุณสมบัติของสื่อปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านข่าวเป็นปัจจัยรองลงมา ปัจจัยด้านตัวบุคคล ปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการวางกรอบเนื้อหาข่าวของสื่อค่อนข้างน้อย จากการประมวลทัศนะของผู้มีส่วนได้เสียและผู้เกี่ยวข้อง กับเหตุการณ์พบว่าการวางกรอบเนื้อหาข่าวความรุนแรงจากความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของสื่อมวลชนที่สร้างสรรค์ในเชิงเนื้อหา ก่อนการวางกรอบเพื่อนิยามเหตุการณ์สื่อต้องมีความรู้เพียงพอ ละเอียดรอบคอบแยกแยะเหตุการณ์ ความรุนแรงก่อน การวางกรอบเพื่อชี้ให้เห็นปมสาเหตุของความรุนแรงเป็นสิ่งที่สื่อควรทำมากกว่าการรายงานสถานการณ์รายวันทั้งนี้ต้องใช้เทคนิคการเจาะข่าวเชิงลึก ทำข่าวเชิงสืบสวน สืบสวนหาข้อมูลในพื้นที่อย่างรอบด้าน ส่วนการวางกรอบเพื่อตัดสินทางจริยธรรมต้องมอง

ทุกฝ่ายด้วยจิตใจที่ดีที่มีความเข้าใจอยู่บนหลักฐานอย่าใช้ความรู้สึก แยกแยะหว่างข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์กับข้อคิดเห็น ไม่ทำให้เกิดความแตกแยกในสังคมและรับผิดชอบต่อสังคม ส่วนกรอบในการเสนอทางออกให้กับสังคมควรให้กำลังใจทุกฝ่าย อย่าชี้นำชัดเจน มีทางเลือกหลากหลายต้องติดตามประเมินผลแนวทางการแก้ไขที่ได้ดำเนินการไปแล้วและหลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลด้านเทคนิคที่ส่งผลกระทบต่อการแก้ไขสถานการณ์

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์กรอบเนื้อหาข่าวของสื่อเกี่ยวกับความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยตามแนวทางของ Robert Entman ได้สะท้อนภาพการรับรู้เหตุการณ์ความรุนแรงของสังคมไทย โดยในการวางกรอบของสื่อกระแสหลักในช่วงแรกถูกตีความไปในทิศทางของการก่อการร้ายผ่านการพาดหัวข่าวและการนำเสนอข่าวในทิศทางนี้ซ้ำๆ เนื่องจากเป็นความรุนแรงขนาดใหญ่ต่อรัฐบาลที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน การวาดภาพความรุนแรงที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยซึ่งมีประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามจำนวนมากในพื้นที่ถูกเชื่อมโยงกับการก่อการร้ายเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากกระแสการต่อต้านการก่อการร้ายสากลในระดับโลกที่มีองค์กรมุสลิมเข้าไปเกี่ยวข้อง สื่อวางกรอบความรุนแรงโดยการสร้างความจริงจากเหตุการณ์บางแง่มุมและวาทกรรมของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ขนชั้นปกครองที่ได้ตีความเหตุการณ์และวางแผนผังความคิดเป็นลำดับลดหลั่นกันไปผ่านสื่อมวลชนและประชาชนในสังคมเป็นลำดับสุดท้ายซึ่งเป็นไปตาม Cascade Model

ของ Entman การวางกรอบเพื่อบอกแนวทางแก้ปัญหาให้กับสังคมมีทิศทางที่ได้ตอบจุดต้นและมาจากนโยบายของรัฐ สะท้อนภาพให้เห็นความเป็นไปในสังคมไทยที่ขนชั้นปกครองมีความสัมพันธ์ที่ดีและมีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าวของสื่อกระแสหลัก รัฐบาลเลือกใช้พลังอำนาจ การปฏิบัติการทางทหารดำเนินการต่อการแก้ไขปัญหาทางการเมืองที่เกิดความรุนแรงขึ้นในระยะแรก ขณะที่ความรุนแรงยังมีอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลมีนโยบายจำกัดระดับความรุนแรงให้เป็นเรื่องภายในประเทศป้องกันการแทรกแซงจากต่างชาติและแยกกลุ่มก่อเหตุจากองค์กรมุสลิมในระดับโลก จึงได้วางกรอบในการทำความเข้าใจเหตุการณ์ความรุนแรงใหม่ว่าเป็นการก่อความไม่สงบโดยผ่านสื่อมวลชนกระแสหลัก ในปี 2549 เป็นต้นมา มีการเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองและนโยบายในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี เปลี่ยนแนวทางจากการตอบโต้จุดต้นเป็นขอโทษประชาชนและดำเนินนโยบายพระราชทาน เข้าถึง เข้าใจ พัฒนา ควบคู่ไปกับการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบกับภาคส่วนต่างๆ ของสังคมเริ่มมีบทบาทในการเคลื่อนไหวเพื่อร่วมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหให้กับรัฐบาลเนื่องจากความรุนแรงมีแนวโน้มยืดเยื้อ การวางกรอบความรุนแรงของสื่อกระแสหลักอย่างหนังสือพิมพ์มติชนจึงเพิ่มทิศทางของสันติภาพและความสงบสุขปรากฏขึ้น อย่างไรก็ตามสื่อกระแสหลักของไทยวางกรอบความรุนแรงในบทบาทการนิยามเหตุเพื่ออธิบายเหตุการณ์ตามการตีความของผู้นำทางการเมืองและขนชั้นปกครองมากกว่าการวางกรอบเพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหให้กับสังคม

ส่วนการวางกรอบความรุนแรงของสื่อใหม่ ได้แก่ เว็บไซต์ศูนย์ข่าวอิศราและ

สำนักข่าวอาฆามาน ซึ่งเกิดขึ้นในภายหลังเหตุการณ์ความรุนแรง ได้ให้ความสำคัญกับการวางกรอบในบทบาทหน้าที่วิเคราะห์สาเหตุและการแก้ไขสถานการณ์ความรุนแรงเป็นหลัก โดยมีแนวทางเรื่องสันติภาพและการให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ สื่อเว็บไซต์ได้สร้างความจริงในแง่มุมที่แตกต่างจากสื่อกระแสหลักโดยเน้นมุมมองที่ถูกสื่อกระแสหลักมองข้ามไม่นำเสนอ ปฏิเสธแนวคิด Cascade Model ของ Robert Entman โดยไม่ได้นำเสนอกรอบที่มาจากชนชั้นปกครองเป็นหลักแต่หันมาตีความและวางแผนผังในการอธิบายความรุนแรงใหม่จากประสบการณ์และภาพที่อยู่ในใจของประชาชนในพื้นที่สะท้อนภาพการดิ้นรนต่อสู้ของมุสลิมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในการต่อสู้ทางการเมืองกับรัฐบาลที่มีอำนาจในสังคม แม้ว่าแนวทางการวางกรอบข่าวของสื่อทางเลือกอย่างเว็บไซต์จะใช้กรอบในการวิเคราะห์และเสนอทางแก้ไขปัญหาให้กับสังคมมากกว่าสื่อหนังสือพิมพ์แต่ก็ไม่สามารถสรุปได้ว่าจะเป็นหนทางที่ดีที่สุดในการนำไปสู่การแก้ปัญหาความรุนแรงหากไม่สะท้อนกรอบนโยบายและการประเมินผลการแก้ปัญหาของรัฐ

การวางกรอบเพื่ออธิบายความรุนแรงที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์เดียวกันของสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อเว็บไซต์มีความแตกต่างกันทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กรสื่อเป็นตัวกำหนดการวางกรอบที่สำคัญ แต่ละองค์กรสื่อต้องกำหนดทิศทางว่าจะใช้กรอบในบทบาทหน้าที่ใดเพื่ออธิบายความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างไรเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรืออัตลักษณ์ความเป็นตัวตนขององค์กรสื่ออื่นๆ และกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่หล่อหลอมสื่อมวลชนแต่ละบุคคลจากการศึกษาพบว่าการวางกรอบความ

รุนแรงของสื่อบ่อยครั้งที่ไม่ตรงกับโครงสร้างแผนผังภายในใจของสื่อแต่ละบุคคล เนื่องจากสื่อไม่สามารถกำหนดกรอบในการอธิบายความรุนแรงได้เอง แต่ต้องอาศัยวาทกรรมของผู้นำทางการเมืองและเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางด้านการเมืองด้วยทั้งสิ้น ในการวางกรอบเนื้อหาข่าวแม้จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการรอบภายในใจของแต่ละบุคคลซึ่งมีเรื่องของสังคมและวัฒนธรรมมาเกี่ยวข้องแต่ปัจจัยภายในตัวบุคคลกลับมีอิทธิพลน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยภายนอก

ความจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเช่นไรไม่สำคัญเท่าคนในสังคมรับรู้อย่างไร แต่ความขัดแย้งที่นำไปสู่ความรุนแรงมีโครงสร้างที่ซับซ้อน เกิดความไม่สมดุลระหว่างสองหรือสามฝ่าย ดังนั้นสื่อที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดความคิดและการรับรู้ของคนในสังคมผ่านการวางกรอบเนื้อหาข่าว ต้องตระหนักระมัดระวังและมีความรอบคอบ การวางกรอบโดยอาศัยคุณค่าองค์ประกอบของข่าวเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต้องแสวงหาความจริงในเชิงลึกให้ได้หลายแง่มุมรอบด้าน สมดุล มีความรับผิดชอบต่อผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการวางกรอบเนื้อหาข่าว ดังนั้นควรหลีกเลี่ยงแง่มุมที่ส่งผลต่อการแก้ไขสถานการณ์และเสนอกรอบที่ทำหน้าที่ในการเสนอทางออกให้กับสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. การวางกรอบเนื้อหาข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์ นอกจากจะสะท้อนการให้ความหมาย การวิเคราะห์สาเหตุปัญหาของความรุนแรงจากความขัดแย้งของผู้นำทางการเมืองและชนชั้นปกครองแล้ว หากสื่อหนังสือพิมพ์เพิ่มการวางกรอบที่มาจากประชาชนในพื้นที่หรือคู่ขัดแย้งกับรัฐรวมทั้งวางกรอบในบทบาทเสนอ

ทางออกในการแก้ไขปัญหาก็จะเป็นการถ่วงดุล ข้อมูลให้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและนำไปสู่การลดปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ได้มากขึ้น

2. การวางกรอบเนื้อหาข่าวของสื่อทางเลือก อย่างเว็บไซต์จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม และสามารถนำไปสู่การแก้ปัญหอย่างแท้จริงมากขึ้นหากนำเสนออย่างรอบด้าน ครอบคลุม รวมทั้งการนำเสนอกรอบข่าวที่มีทิศทางประเมินผลการแก้ปัญหของรัฐที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

3. ในเชิงปฏิบัติ องค์กรสื่อและสมาคมวิชาชีพสื่อ น่าจะรณรงค์และผลักดันแนวทางในการรายงานข่าวแบบสื่อสันติภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมบทบาทของสื่อมวลชนในการการรายงานข่าวต่อสถานการณ์วิกฤติให้มีประโยชน์ และมีคุณค่าต่อสังคม ทั้งในสื่อกระแสหลักและสื่อทางเลือก

4. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัย การศึกษา สื่อกระแสหลักประเภทสื่อโทรทัศน์ซึ่งมีผู้รับสารจำนวนมากและมีอิทธิพลต่อผู้รับสารในจังหวัดชายแดนภาคใต้ น่าจะสามารถสะท้อนการวางกรอบเนื้อหาข่าวความรุนแรงจากความขัดแย้งได้มากขึ้น และเพื่อให้เห็นภาพรวมของกระบวนการในการวางกรอบเนื้อหาข่าวของสื่อมวลชนน่าจะมีการศึกษาการรับรู้กรอบเนื้อหาข่าวของผู้รับสาร (Audience Frame) ด้วยว่า สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับกับการกำหนดกรอบเนื้อหาข่าวของสื่อ (Media Frame) หรือไม่ สำหรับการศึกษากการวางกรอบเนื้อหาข่าวของสื่อมวลชน เป็นสิ่งที่น่าประยุกต์ใช้กับการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาปรากฏการณ์ที่สำคัญในเรื่องต่างๆ ของสังคมไทยในอนาคต ซึ่งจะสามารถสะท้อนถึงบทบาทการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในสถานการณ์ต่างๆ ได้ว่าเป็นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณะ วัชรเทศ. (2552). สื่อมวลชนกับการต่อต้านการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. (เอกสารวิจัย). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยเสนาธิการทหารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.
- นุวรรณ ทับเที่ยง (2550).ผลกระทบของการสื่อสารมวลชน : ทักษะคติของประชาชนในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ไม่สงบ (รายงานการวิจัย). ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- วลักษณ์มล จ่างมล. (2550). สื่อเพื่อสันติภาพ จริยธรรม การจัดการ และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา. (รายงานการวิจัย). ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย. (2552). คู่มือรายงานข่าวในสถานการณ์ความขัดแย้ง. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- พีระ จิรโสภณ. (2551). “นายประจักษ์ข่าวสารในอุดมคติ. ” หนังสือครบรอบ 11 ปี สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หน้า 15-20 .
- Baran ,Stanley J. & Dennis K. Davis . (2006). **Mass Communication Theory Foundation Ferment and Future.** CA.,Malloy Inc.
- McCombs , Maxwell (2004). **Setting the Agenda.** Cornwall, Uk. : MPG Books, Bodmin.
- McCombs , Maxwell & S.I. Ghanem . (2001).“The Convergence of Agenda Setting and Framing” In S.D. Resse ,O.H. Gandy , and A.E. Grant (eds.) **Framing Public Life: Perspective on Media and Our Understanding of the Social World.** Mahwah,NJ : Erlbaum.
- Entman ,Robert M. (1993). “ Framing : Towards Clarification of Fractured Paradigm”. **Journal of Communication,43,4.** pp.51-58
- Entman , Robert M. (2003). “ Cascading Activation : Contesting the White House’s Frame After 9/11” **Political Communication,** 20 pp 415-432.
- McCombs, M., & Shaw, D.L. (1972). “The Agende Setting function of the mass media.” **Public Opinion Quarterly,36.** pp. 176-185.
- Bannavong ,Galina. (2005). **Framing of Newson Terrorism in Southeast Asian Newspapers.** MA.,Bangkok : The Bangkok University.